

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ГРОМАДСЬКА СПІЛКА «ХАРКІВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОНСОРЦІУМ»
КЗ «ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ»
КВНЗ «ХАРКІВСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»
ХАРКІВСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«НАРОДНА УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ»
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені Г. С. СКОВОРОДИ

Освіта збереже Україну!

Матеріали І Всеукраїнських Прокопенківських читань

(10 червня 2022 року)

м. Харків

Головний редактор:

БОЙЧУК Юрій – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, ректор ХНПУ імені Г. С. Сковороди.

Редакційна колегія:

АСТАХОВА Катерина – доктор історичних наук, професор, ректор Харківського гуманітарного університету «Народна українська академія»;

БЄЛОВА Людмила – доктор соціологічних наук, професор, директор ННІ «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, президент громадської спілки «Харківський університетський консорціум»;

БАШКІР Ольга – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки, голова РМУ ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

БЕРЕЖНА Світлана – доктор філософських наук, професор, проректор з наукової, інноваційної і міжнародної діяльності ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

ГОЛОБОРОДЬКО Костянтин – доктор філологічних наук, професор, декан українського мовно-літературного факультету імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

ДОВЖЕНКО Тетяна – доктор педагогічних наук, професор, декан факультету початкового навчання ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

ЛУК'ЯНОВА Лариса – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, директор Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України;

ПОКРОЄВА Любов – кандидат педагогічних наук, доцент, ректор КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»;

ПОНОМАРЬОВА Галина – доктор педагогічних наук, професор, ректор КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»;

ПОНОМАРЬОВА Наталія – доктор педагогічних наук, професор, декан фізико-математичного факультету ХНПУ імені Г. С. Сковороди ;

ЦАПКО Алла – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

ЧЕРНІКОВА Інна – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії України ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

ШАПОВАЛОВА Олена – начальник редакційно-видавничого відділу ХНПУ імені Г. С. Сковороди.

*Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
(протокол № 6 від 15 червня 2022 року)*

Освіта збереже Україну! : матеріали І Всеукраїнських Прокопенківських читань, Харків, 10 черв. 2022 р. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [редкол.: Ю. Д. Бойчук (голов. ред.) та ін.]. – Харків, 2022. – 399 с.

У збірнику відображено тези І Всеукраїнських Прокопенківських читань, присвячених ушануванню пам'яті доктора педагогічних наук, професора, академіка Національної академії педагогічних наук України, заслуженого працівника народної освіти України, Почесного громадянина м. Харкова Прокопенка Івана Федоровича. Він містить роздуми і спогади, пов'язані з постаттю великого педагога сучасності, його думками про націєтворчу місію Вчителя, роль педагогічних університетів як унікальних освітньо-виховних і культурно-духовних центрів підготовки вчителів.

Матеріали стануть у пригоді науковцям, учителям, докторантам, аспірантам, викладачам закладів вищої освіти, практичним працівникам у галузі освіти.

РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ПЕДАГОГІЧНОГО ПЕРСОНАЛУ ЗАКЛАДІВ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ	
Калюжна Т. Г.	145
МЕНТАЛЬНІ РИСИ ХАРАКТЕРУ ЯК БАЗИС СТІЙКОСТІ ОСВІТЯН	
Кін О.М., Жванія Т.В.	149
УДОСКОНАЛЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ ШЛЯХОМ ВИКОРИСТАННЯ МУЗЕЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ	
Комісова Т.Є., Коваленко Л.П.	152
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВИКЛАДАННЯ ПОНЯТТЯ «ЛАНДШАФТНЕ РІЗНОМАНІТТЯ» НА УРОКАХ ГЕОГРАФІЇ	
Коптєва Т.С.	157
FEATURES MENTALITY AND METHODS OF EDUCATION	
Suzanna Mykolaivna Kots, Vitaliy Pavlovich Kots	161
ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННСВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ: СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ	
Коченгіна М.В.	169
ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛЯ-ПАТРІОТА В КОНТЕКСТІ МОВНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ	
Купіна І.О.	176
ФІЛОСОФСЬКІ КОНЦЕПТИ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ У СВІТОГЛЯДНІЙ СИСТЕМІ ІВАНА ПРОКОПЕНКА	
Левченко Н. М.	179
АКТУАЛЬНІСТЬ ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ В УКРАЇНСЬКИХ РЕАЛІЯХ	
Лугова М.С.	186
МУЗИЧНА ОСВІТА В УКРАЇНІ ТА КИТАЇ: НАПРЯМИ РОЗВИТКУ	
Лі Хайцзюань	191
САМООСВІТА ЯК ЗАПОРУКА ЖИТТЄВОГО УСПІХУ	
Майстрюк І.С.	194
ІНТЕГРОВАНЕ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ В НУШ: СВІТОГЛЯДНИЙ І МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТИ	
Маленко О.О., Муслієнко О.В.	197
ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ: НОВІ ПРІОРИТЕТИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ	
Малихіна О.Є.	203
ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ ВИКЛАДАЧА ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ЗАКЛАДІ ФАХОВОЇ ОСВІТИ	
Малярєва А.А.	207

МУЗИЧНА ОСВІТА В УКРАЇНІ ТА КИТАЇ: НАПРЯМИ РОЗВИТКУ

Лі Хайцзюань

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності

011 Освітні, педагогічні науки

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

м. Харків, Україна, e-mail: 544066867@qq.com

<https://doi.org/10.5281/zenodo.6916438>

Як зазначають дослідники, музика – це універсальна динамічна модель життя і загальнолюдського духовного досвіду, а музичне мистецтво є одним із найважливіших інструментів визначення художньо-творчої і духовно-ціннісної спрямованості особистості [1]. Тому музична освіта покликана через свою мистецьку сутність сприяти формуванню духовного потенціалу та світогляду особистості. Історія музичної освіти переконливо доводить, що історичний досвід формування національних культур є фактором становлення музичної освіти в країнах світу.

Витоки побудови системи музичної освіти в Україні були закладені в 30-х роках ХХ століття, коли, відповідно до радянської освітньої ідеології, вона була значною мірою централізована та уніфікована (як складова загальнодержавної системи навчально-виховної роботи з молоддю) та мала єдині стандарти та критерії якості [2]. Протягом ХХ століття тут був накопичений значний організаційний, науково-методичний досвід у музичній освіті та, зокрема, у підготовці музично-педагогічних працівників, який у подальшому був активно використаний вже в незалежній Україні. Зауважимо, що в середині ХХ століття в Україні було створено низку музично-педагогічних факультетів у закладах вищої педагогічної освіти, що стало суттєвим фактором формування кваліфікованих кадрів для сфери музичної освіти. Від 90-х років ХХ століття після певного періоду стагнації в Україні була розгорнута оновлена система як аматорської, так і професійної музичної освіти. Відзначається, що цей період характеризується поверненням в усіх ланках музичної освіти до національних музичних традицій разом із

поширенням активного міжнародного співробітництва [3]. Аматорська музична освіта забезпечується через заклади дошкільної, шкільної та позашкільної освіти, де, окрім навчання музичного мистецтва як предмету, здійснюється робота самодіяльних музичних гуртків, клубів, студій, центрів тощо. Професійна музична освіти має трирівневу структуру: музична школа – музичне училище – мистецькі заклади вищої освіти. Специфікою всіх видів музичної освіти є виняткова роль педагога, який не тільки відіграє значущу роль у забезпеченні її якості, а й має особливий вплив на формування особистості своїх учнів. Суспільна практика попри об'єктивні складнощі демонструє затребуваність та життєздатність аматорської та професійної музичної освіти в Україні, її динамічність та відкритість до потреб сьогодення.

У китайській духовній традиції музика завжди займала значне місце і була найважливішою складовою виховання і розвитку особистості [5]. Однак саме ХХ століття найбільш суттєво вплинуло на розвиток музичної освіти в Китаї, де відбулися масштабні зміни. Після порівняно сталого традиційного періоду початку ХХ століття у 40-х роках музична освіта в Китаї розпочала активно запозичувати радянський досвід побудови освітньої системи. У той період було закладено основи створення розвинутої мережі музичних освітніх закладів. Вважається, що саме вища музична школа стала далі підґрунтям розвитку музичної освіти в Китаї [4]. Багатовікові національні традиції пройшли випробування низкою реформ. Так, культурна революція у 60-70-х роках ХХ століття стала періодом суттєвих обмежень та заборон у музичній освіті – окрім змістових змін у музичній освіті було закрито чимало як аматорських, так і професійних закладів музичної освіти. У подальшому, з кінця 70-ї років, соціалістична модернізація країни сприяла відродженню музичної освіти. У 80-х роках музика стала обов'язковим предметом у школах, повільно розгорталася масова музична освіта. У подальшому була створена розгорнута мережа закладів музичної освіти для аматорів, було відновлено та відкрито консерваторії, мистецькі факультети в педагогічних

інститутах і університетах, державні та приватні музичні школи тощо [5]. Саме в цей період відбулося визнання особливої ролі вчителя в музичній освіті. Від початку XXI століття Китай цілеспрямовано дотримується новаторських та інноваційних підходів як в освіті в цілому, так і в музичній освіті зокрема, намагається запозичити найкращий світовий досвід. За Новим стандартом музичних дисциплін обов'язкової освіти передбачається поєднання музичної підготовки з іншими мистецтвами та науками, збагачується зміст музичного навчання [4]. При цьому на державному рівні визнано, що на практиці ефективність музичної освіти залежить передусім від кваліфікації та особистості педагога.

Таким чином, досвід як України, так і Китаю засвідчує необхідність належної підготовки музично-педагогічних працівників як одного з напрямів забезпечення якості музичної освіти, дослідження засад такої підготовки уявляється перспективним напрямом науково-педагогічних досліджень.

ЛІТЕРАТУРА

1. Сучасна музична освіта. URL: <http://www.akolada.org/index.php?dep=&page=bibl/statti/suchmuzosv> (дата звернення: 25.05.2022).

2. Сідлецька Т. І. Музична освіта в Україні: стан, проблеми, перспективи. Сідлецька Т. І. Музична освіта в Україні: стан, проблеми, перспективи. *Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури* : зб. наук.праць. Київ : Міленіум, 2012. Вип. XXIX. С. 462–467.

3. Коваленко А. С. Періодизація становлення вітчизняної музичної освіти XX століття. URL: <https://mpf.udpu.edu.ua/kovalenko-a-s-periodyzatsiya-stanovlennya-vitchyznyanoji-muzychnoji-osvity-hh-stolittya/> (дата звернення: 25.05.2022).

4. Ван Цзін І, Тань Сяо. Становлення та розвиток музичної освіти в КНР у другій половині XX століття. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/144709181.pdf> (дата звернення: 25.05.2022).

5. Ма Сіньюань. Активізація творчої діяльності піаністів з Китаю в контексті світової виконавської культури. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*. Серія 14. Теорія і методика мистецької освіти. Вип. 27. 2019.С. 161–167.